

บทที่ 4

ผลการศึกษา

การศึกษาการรับรู้ของประชาชนต่อความอยู่ดีมีสุข : กรณีศึกษาบ้านสนุ่น ตำบลท่าหลวง อำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา ครั้งนี้ ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามกลุ่มตัวอย่างที่ทำการตอบแบบสอบถาม มีจำนวน 131 คน และแนวคำถามในการสนทนากลุ่มจำนวน 2 กลุ่ม นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ โดยผู้ศึกษาได้นำเสนอผลการศึกษา แบ่งเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของพื้นที่ศึกษา

- 1.1 ประวัติความเป็นมาของหมู่บ้าน
- 1.2 ลักษณะทางภูมิศาสตร์
- 1.3 ข้อมูลประชากร
- 1.4 ลักษณะทางเศรษฐกิจ
- 1.5 ลักษณะทางสังคมและวัฒนธรรม
- 1.6 องค์กรชุมชน
- 1.7 การปฏิบัติงานสาธารณสุขของเจ้าหน้าที่

ส่วนที่ 2 ข้อมูลจากแบบสอบถาม

2.1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ ตำแหน่งในหมู่บ้าน ระยะเวลาที่อยู่อาศัย ลักษณะการอยู่อาศัย และการได้รับข้อมูลความอยู่ดีมีสุข

2.2 ข้อมูลการรับรู้เกี่ยวกับความอยู่ดีมีสุข ใน 7 ด้าน ได้แก่ ด้านสุขภาพ ด้านความรู้ ด้านชีวิตการทำงาน ด้านรายได้และการกระจายรายได้ ด้านชีวิตครอบครัว ด้านสภาพแวดล้อมในการดำรงชีวิต และด้านการบริหารจัดการที่ดีของภาครัฐ

ส่วนที่ 3 ข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม

ผู้ศึกษาขอนำเสนอผลการศึกษาข้อมูลเป็นลำดับ ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของพื้นที่ศึกษา

1.1 ประวัติความเป็นมาของหมู่บ้าน

บ้านสนุ่นเป็นหมู่บ้านขนาดเล็กตั้งอยู่ริมฝั่งแม่น้ำมูล ทิศตะวันออกติดบ้านจิวพัฒนา ทิศตะวันตกติดบ้านตะคร้อ อยู่ห่างจากตัวอำเภอพิมาย 8 กิโลเมตร ถนนสายพิมาย-บ้านหนองปรือ ครอบคลุมครัวแรกที่ย้ายเข้ามาอยู่คือ พ่อรอด แม่แดง ย้ายมาจากบ้านตะป็น หนีโรคระบาด(โรคห่า) ครอบคลุมที่สองคือ พ่ออ้อม แม่แดง ย้ายมาจากบ้านส่วยพิมายมาปลูกกระต๊อบอยู่สองครอบคลุม ใกล้หนองน้ำขนาดกลาง ริมฝั่งมูล เป็นหนองน้ำที่มีน้ำจืดตลอดปี มีป่าบอน ป่าคัน สนุ่นขึ้นอยู่เต็มหนอง จึงเรียกหนองสนุ่น ต่อมาเมื่อลูกๆแต่งงานมีเขย มีสะใภ้ บ้านสนุ่นได้ขยายเพิ่มขึ้น ที่ดินก็ถูกบุกเบิก ถากถางเพิ่มขึ้น ด้วยความอุดมสมบูรณ์ของผืนดิน และหนองน้ำที่ใช้ดื่มกินได้ ระยะต่อมาจึงเรียก ชุมชนนี้ว่า “บ้านสนุ่น”

เมื่อตั้งหมู่บ้านด้วยจำนวนครัวเรือนน้อยทางอำเภอจึงรวมบ้านจิวเข้าเป็นหมู่บ้านเดียวกัน มีผู้ใหญ่บ้านคนแรกชื่อ นายจันทร์ กูพิมาย ในช่วงที่ผู้ใหญ่ชื่น ศิริเมฆาดำรงตำแหน่งมีการขยายตัวของชุมชนมากขึ้นเมื่อมีการตีเกราะล่อ บ้านจิวไม่ค่อยจะได้ยิน ประกอบกับการประชุม เป็นช่วงเวลากลางคืน การเดินทางมาประชุมไม่ค่อยสะดวกชาวบ้านจิวจึงขอแยกหมู่บ้าน และตั้งชื่อหมู่บ้านใหม่ว่า “บ้านจิวพัฒนา” มีผู้ใหญ่สนิท ขอกรดสำโรง ปกครอง

1.2 ลักษณะทางภูมิศาสตร์

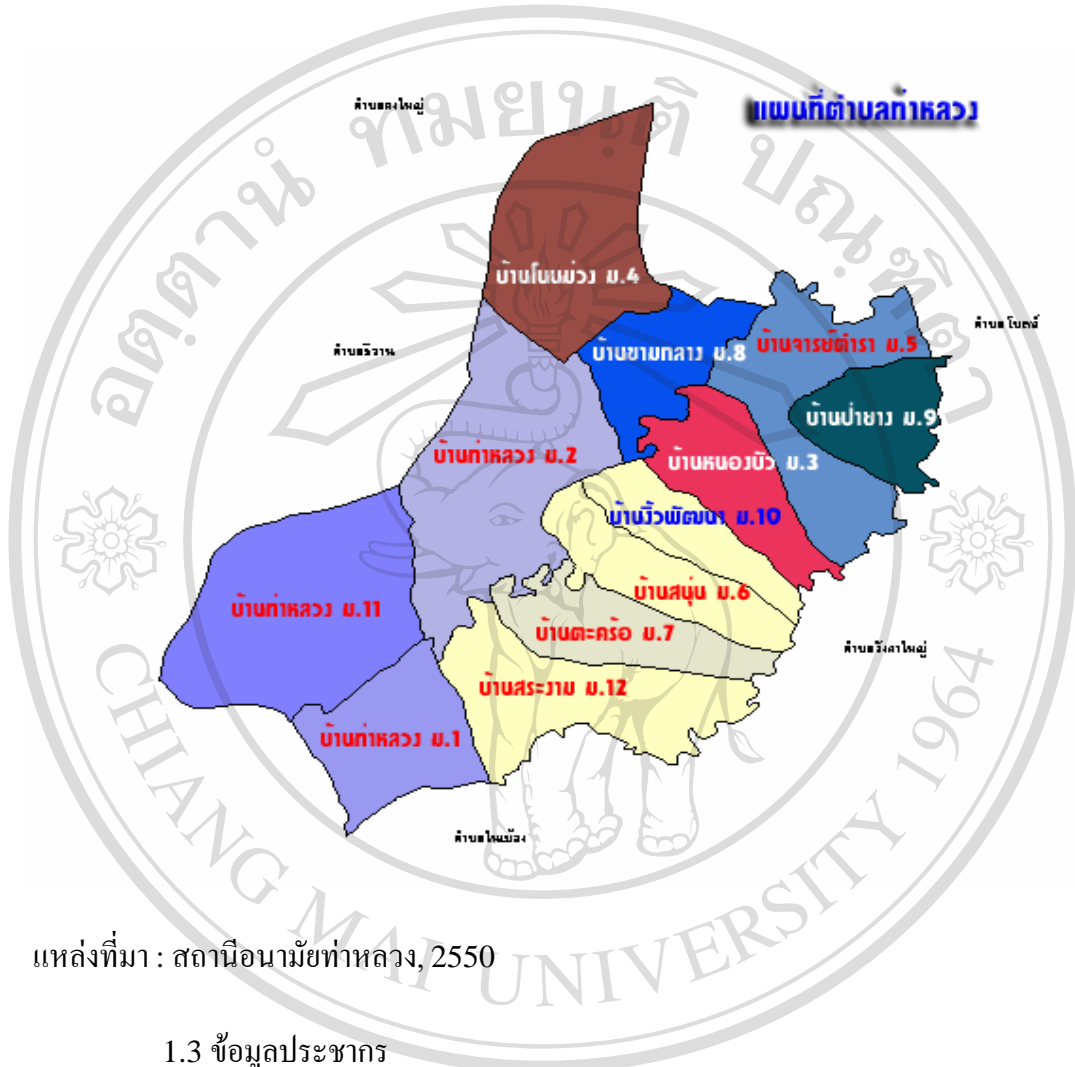
สภาพพื้นที่เป็นที่ราบน้ำท่วมถึงทุกปีในฤดูน้ำหลาก รอบหมู่บ้านเป็นแปลงนา มีอาณาเขต ทิศเหนือ ลำน้ำมูล

ทิศใต้	ตำบลรังกาใหญ่
ทิศตะวันออก	บ้านจิวพัฒนา
ทิศตะวันตก	บ้านตะคร้อ

เส้นทางคมนาคม

การเดินทางระหว่างหมู่บ้าน และเข้าสู่ตัวอำเภอพิมาย ส่วนมากประชาชนในชุมชนนี้ใช้เส้นทางลาดยาง ซึ่งมีความสะดวกสบายในการเดินทางไปมาหาสู่กัน และระยะทางระหว่างหมู่บ้านสนุ่น หมู่ที่ 6 ถึง อำเภอพิมาย ประมาณ 8 กิโลเมตร ส่วนมากใช้ยานพาหนะส่วนตัว เช่น รถยนต์, รถจักรยานยนต์ เป็นต้น ระยะทางจากหมู่บ้านถึงสถานีอนามัยท่าหลวง ประมาณ 5 กิโลเมตร

ภาพ 4 แสดงแผนที่ที่ตั้งบ้านสนุ่น

แหล่งที่มา : สถานีอนามัยท่าหลวง, 2550

1.3 ข้อมูลประชากร

มีหลังคาเรือนจำนวน 54 หลังคาเรือน ประชากรทั้งหมด 246 คน เป็นชาย 125 คน เป็นหญิง 121 คน

1.4 ลักษณะทางเศรษฐกิจ

มีอาชีพหลัก คือ ทำนา เพาะปลูก เลี้ยงสัตว์ และจักสาน ทรัพยากรและผลผลิตของหมู่บ้าน ได้แก่ ข้าว ไม้ไผ่สีสุก ใคเนื้อ งานจักสาน เช่น เปลไม้ไผ่ เป็นต้น

1.5 ลักษณะทางสังคมและวัฒนธรรม

สภาพสังคมเป็นสังคมชนบท ประชาชนทั้งหมดนับถือศาสนาพุทธ มีวัด 1 แห่ง ชื่อวัดสนุ่นจิวพัฒนา เป็นสถานที่ใช้ในการปฏิบัติกิจศาสนา และผู้สูงอายุจะใช้เป็นสถานที่ถือศีลอุโบสถในทุกวันพระ มีโรงเรียนประถมศึกษา 1 แห่ง ชื่อโรงเรียนหัวถนน เป็นโรงเรียนที่เด็กในหมู่บ้านสนุ่น และหมู่บ้านใกล้เคียงมาเรียน หมู่บ้านจะมีการประชุมชาวบ้านเดือนละ 1 ครั้ง เพื่อรวมกันหารือและแก้ไขปัญหาในหมู่บ้าน รวมทั้งรับทราบข้อมูลจากผู้นำชุมชนในเรื่องต่าง ๆ นอกจากนี้ในหมู่บ้านยังมีหอกระจายข่าวประจำหมู่บ้านที่ยังใช้การได้ดี มีการเปิดรายการวิทยุที่เกี่ยวข้องกับงานสาธารณสุขให้ชาวบ้านฟังเป็นประจำ เช่น รายการหมอแหงแก้งขาว ซึ่งเป็นรายการที่นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดนครราชสีมา มาพูดคุยให้ความรู้และข้อมูลเกี่ยวกับงานสาธารณสุขให้กับประชาชน

1.6 องค์กรชุมชน

องค์กรชุมชนที่สำคัญ ได้แก่

- กลุ่มผู้นำชุมชน ประกอบด้วย ผู้ใหญ่บ้าน 1 คน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน 2 คน และสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล 2 คน
- กลุ่มอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ประกอบด้วยประชาชน 1 คน (เป็นประชาชน อสม. ในระดับตำบลด้วย) และสมาชิก 8 คน
- กลุ่มอาสาสมัครป้องกันฝ่ายพลเรือน ประกอบด้วยประชาชน 1 คน และสมาชิก 5 คน

- กลุ่มเงินกองทุนหมู่บ้าน ประกอบด้วยประชาชน 1 คน และสมาชิก 7 คน

- กลุ่มออกกำลังกาย ประกอบด้วยประชาชน 1 คน และสมาชิก 8 คน

- กลุ่มอื่นๆ ซึ่งเป็นการรวมกลุ่มของผู้ประกอบอาชีพที่มีผลผลิตทางเศรษฐกิจ

เดียวกัน ได้แก่ กลุ่มจักรสานไม้ไผ่ กลุ่มเลี้ยงสุกร กลุ่มเลี้ยงปลากระชัง กลุ่มเลี้ยงโคเนื้อ

ประชาชนของกลุ่มองค์กรในชุมชน ในกลุ่มอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน

กลุ่มอาสาสมัครป้องกันฝ่ายพลเรือน กลุ่มเงินกองทุนหมู่บ้าน เป็นบุคคลเดียวกัน และยังเป็นสมาชิกขององค์กรเอกชนอิสระเพื่อการพัฒนาด้วย

1.7 การดำเนินงานสาธารณสุขในหมู่บ้าน

บ้านสนุ่น เป็นหมู่บ้านสุขภาพดีถ้วนหน้าอย่างยั่งยืนของจังหวัดนครราชสีมา ลำดับที่ 1,099 ผ่านการประเมินรับรองโดยคณะกรรมการประเมินผลรับรองหมู่บ้านสุขภาพดีถ้วนหน้าอย่างยั่งยืน เมื่อวันที่ 25 ธันวาคม 2543 มีอาสาสมัครสาธารณสุขในหมู่บ้าน 8 คน มีหน้าที่ดูแลสุขภาพคนชุมชน และช่วยเจ้าหน้าที่สถานีอนามัยในการปฏิบัติงานสาธารณสุขในหมู่บ้าน โดยอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) 1 คน ดูแล 7 หลังคาเรือน แกนนำสาธารณสุขประจำครอบครัว (กศค.) ทุกหลังคาเรือนจำนวน 54 คน ดูแลสุขภาพของคนในครัวเรือน มีอาสาสมัครสาธารณสุขประจำโรงเรียน (อสร.) 8 คน ดูแลสุขภาพของเพื่อนนักเรียนด้วยกัน มีอาสาสมัครสาธารณสุขประจำวัด (อสว.) 1 รูป ดูแลสุขภาพของพระในวัดและญาติโยมที่มาวัด

การปฏิบัติงานสาธารณสุขของเจ้าหน้าที่สถานีอนามัย มีการออกเยี่ยมหมู่บ้านและศูนย์สาธารณสุขมูลฐานชุมชน (ศสมช.) อย่างน้อยเดือนละ 2 ครั้ง เพื่อปฏิบัติงานสาธารณสุขในหมู่บ้าน ติดตาม แนะนำการปฏิบัติงานของ อสม. ในหมู่บ้าน และอบรมเพิ่มพูนความรู้ให้กับ อสม. อย่างต่อเนื่อง รวมทั้งติดตามเยี่ยมบ้านผู้ป่วยโรคเรื้อรัง เช่น เบาหวาน ความดันโลหิต เป็นต้น และเยี่ยมผู้พิการ ออกเยี่ยม อสร. และศูนย์สาธารณสุขมูลฐานโรงเรียน (ศสมร.) เพื่อปฏิบัติงานสาธารณสุขในโรงเรียน อย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง และสนับสนุนการปฏิบัติงานสาธารณสุขของ อสร. ออกเยี่ยม อสว. และศูนย์สาธารณสุขมูลฐานวัด (ศสมว.) เพื่อปฏิบัติงานสาธารณสุขในวัด และสนับสนุนการปฏิบัติงานสาธารณสุขของ อสว. อย่างน้อย 2 เดือน 1 ครั้ง วัดในชุมชนนี้เข้าโครงการวัดปลอดภัยและสามารถประกาศเป็นวัดปลอดภัยเมื่อ 25 กรกฎาคม 2550

การดำเนินงานพัฒนาความอยู่ดีมีสุข อสม. ในเขตพื้นที่อำเภอพิมายได้รับการประชุมเพื่อรับทราบถึงนโยบายการพัฒนาความอยู่ดีมีสุขแล้วเมื่อวันที่ 20 กรกฎาคม 2550 ส่วน อสม. ในเขตตำบลท่าหลวง ผ่านการอบรมฟื้นฟูความรู้ตามหลักสูตร อสม. เมื่อวันที่ 25 - 27 กรกฎาคม 2550

ส่วนที่ 2 ข้อมูลจากแบบสอบถาม

2.1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ตาราง 2 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (n = 131)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	64	48.85
หญิง	67	51.15
อายุ		
15 – 24 ปี	35	26.72
25 – 34 ปี	27	20.61
35 – 44 ปี	23	17.56
45 – 54 ปี	19	14.50
55 – 64 ปี	20	15.27
65 ปีขึ้นไป	7	5.34
อายุต่ำสุด 15 ปี	อายุสูงสุด 80 ปี	
อายุเฉลี่ย 37.99 ปี	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 16.52 ปี	
ระดับการศึกษา		
ประถมศึกษา	71	54.20
มัธยมศึกษา	51	38.93
อนุปริญญาหรือเทียบเท่า	4	3.05
ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	3	2.29
ไม่ได้รับการศึกษา	2	1.53
อาชีพ		
เกษตรกร	62	47.33
รับจ้าง/ลูกจ้างเอกชน	28	21.37
ค้าขาย/เจ้าของกิจการ	8	6.11
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	1	0.76
นักเรียน	15	11.45
ว่างงาน	17	12.98

จากตาราง 2 พบว่า กลุ่มตัวอย่าง เป็น เพศชาย ร้อยละ 48.85 และเพศหญิง ร้อยละ 51.15 มีอายุระหว่าง 15 ปี ถึง 80 ปี มีอายุเฉลี่ย 37.99 ปี อยู่ในกลุ่มอายุ 15 – 24 ปี ร้อยละ 26.72 รองลงมา คือ 25 - 34 ปี ร้อยละ 20.61 ตามลำดับ ระดับการศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในระดับ ประถมศึกษา ร้อยละ 54.20 รองลงมาอยู่ในระดับมัธยมศึกษา ร้อยละ 38.93 ไม่ได้รับการศึกษา ร้อยละ 1.53 ร้อยละ 47.33 ประกอบอาชีพเกษตรกรรมรองลงมาประกอบอาชีพรับจ้าง/ลูกจ้างเอกชน ร้อยละ 21.37 มีจำนวนผู้ว่างงาน ร้อยละ 12.98

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ตาราง 3 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามตำแหน่งในหมู่บ้าน ระยะเวลาที่อยู่อาศัย และลักษณะการอยู่อาศัยในหมู่บ้าน

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (n = 131)	ร้อยละ
ตำแหน่งในหมู่บ้าน/ชุมชน		
ผู้ใหญ่บ้าน/กำนัน	1	0.76
อบต.	3	2.29
อสม.	10	7.64
ประชาชน	113	86.26
อื่นๆ ได้แก่ กรรมการหมู่บ้าน	4	3.05
ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้าน		
0 – 10 ปี	19	14.50
11 – 20 ปี	28	21.38
21 – 30 ปี	30	22.90
31 – 40 ปี	21	16.03
41 - 50 ปี	12	9.16
51 – 60 ปี	17	12.98
มากกว่า 60 ปี	4	3.05
ระยะเวลาน้อยสุด 1 ปี	ระยะเวลามากที่สุด 75 ปี	
ระยะเวลาเฉลี่ย 30.11 ปี	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 17.80 ปี	
ลักษณะการอยู่อาศัย		
ประจำ	122	93.13
ชั่วคราว	9	6.87

จากตาราง 3 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่มีตำแหน่งทางสังคมในหมู่บ้าน โดยเป็นประชาชน ร้อยละ 86.26 มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านระหว่าง 1 ปี ถึง 75 ปี เฉลี่ย 30.11 ปี โดยอาศัยอยู่ในหมู่บ้านระหว่าง 21 – 30 ปี ร้อยละ 22.90 มากที่สุด รองลงมา 11 – 20 ปี ร้อยละ 21.38 ตามลำดับ ลักษณะการอยู่อาศัย ส่วนใหญ่เป็นการอยู่ประจำ ร้อยละ 93.13

ตาราง 4 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการเคยได้รับข้อมูลเกี่ยวกับความอยู่ดีมีสุข และแหล่งข้อมูล

การได้รับข้อมูลเกี่ยวกับความอยู่ดีมีสุข	จำนวน (n = 131)	ร้อยละ
ไม่เคย	5	3.82
เคย	126	96.18
แหล่งข้อมูล (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
หน่วยราชการ	99	75.57
อสม.	98	74.81
โทรทัศน์	79	60.31
ผู้นำหมู่บ้าน	48	36.64
อบต.	40	30.53
วิทยุ	40	30.53
หนังสือพิมพ์	19	14.50
อื่นๆ ได้แก่ เข้าอบรม	2	1.53

จากตาราง 4 พบว่า กลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่เคยได้รับทราบเกี่ยวกับข้อมูลความอยู่ดีมีสุข ร้อยละ 96.18 แหล่งของข้อมูล ส่วนใหญ่รับทราบข้อมูลเกี่ยวกับความอยู่ดีมีสุขมาจาก หน่วยราชการ ร้อยละ 75.57 รองลงมา คือ อสม. และ โทรทัศน์ ร้อยละ 74.81 และ 60.31 ตามลำดับ

2.2 ข้อมูลการรับรู้เกี่ยวกับความอยู่ดีมีสุข

การรับรู้เกี่ยวกับความอยู่ดีมีสุข ศึกษาการรับรู้โดยพิจารณาทั้งระดับของการรับรู้ และแยกตามองค์ประกอบใน 7 ด้าน ได้แก่ ด้านสุขภาพ ด้านความรู้ ด้านชีวิตการทำงาน ด้านรายได้ และการกระจายรายได้ ด้านชีวิตครอบครัว ด้านสภาพแวดล้อม และด้านการบริหารจัดการที่ดีของภาครัฐ ดังนี้

ตาราง 5 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับการรับรู้เกี่ยวกับความอยู่ดีมีสุข (n = 131)

ความอยู่ดีมีสุข	ระดับการรับรู้					
	มาก		ปานกลาง		น้อย	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ด้านสุขภาพ	121	92.37	9	6.87	1	0.76
ด้านความรู้	89	67.94	32	24.43	10	7.63
ด้านชีวิตการทำงาน	120	91.60	6	4.58	5	3.82
ด้านรายได้และการกระจายรายได้	105	80.15	20	15.27	6	4.58
ด้านชีวิตครอบครัว	109	83.21	13	9.92	9	6.87
ด้านสภาพแวดล้อมในการดำรงชีวิต	108	82.44	20	15.27	3	2.29
ด้านการบริหารจัดการที่ดีของรัฐ	97	74.05	25	19.08	9	6.87

จากตาราง 5 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีการรับรู้ในตัวชี้วัดเกี่ยวกับความอยู่ดีมีสุข ทั้ง 7 ด้าน อยู่ในระดับมาก โดยพบว่า กลุ่มตัวอย่างมากกว่า ร้อยละ 80 รับรู้ถึงความอยู่ดีมีสุขด้านสุขภาพ ด้านชีวิตการทำงาน และด้านชีวิตครอบครัว เป็นความอยู่ดีมีสุข ส่วนตัวชี้วัดด้านความรู้ และด้านการบริหารจัดการที่ดีของรัฐ มีกลุ่มตัวอย่างรับรู้อยู่ในระดับมากเพียง ร้อยละ 67.94 และ 74.05 ตามลำดับ

ตาราง 6 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการรับรู้ความอยู่ดีมีสุขด้านสุขภาพ (n = 131)

ความอยู่ดีมีสุข ด้านสุขภาพ	ใช่		ไม่ใช่		ไม่แน่ใจ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
การมีสุขภาพร่างกายแข็งแรง ไม่ เจ็บป่วย	115	87.79	4	3.05	12	9.16
การมีสุขภาพจิตดีอารมณ์แจ่มใส	130	99.24	1	0.76	0	0
การมีสุขภาพร่างกายและจิตใจที่ แข็งแรงสมบูรณ์ ทำให้สติปัญญาดีไป ด้วย	126	96.18	2	1.53	3	2.29
การมีภาวะ โภชนาการที่ดีทำให้สุขภาพ ร่างกายแข็งแรง	123	93.89	1	0.76	7	5.35
การรู้จักดูแลรักษาสุขภาพตนเองทำให้ สุขภาพดี	127	96.95	1	0.76	3	2.29
การมีหลักประกันสุขภาพทำให้เข้าถึง บริการสุขภาพที่ดีมีคุณภาพ	120	91.60	4	3.05	7	5.35
การมีสุขภาพดีทำให้คนมีอายุยืน มากกว่า 70 ปี	102	77.86	4	3.05	25	19.09

จากตาราง 6 พบว่า การรับรู้ความอยู่ดีมีสุขด้านสุขภาพ กลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 91 – 99
 ระบุว่า การมีสุขภาพจิตดีอารมณ์แจ่มใส การรู้จักดูแลรักษาสุขภาพตนเองทำให้สุขภาพดี การมี
 สุขภาพร่างกายและจิตใจที่แข็งแรงสมบูรณ์ทำให้สติปัญญาดีไปด้วย การมีภาวะ โภชนาการที่ดีทำ
 ให้สุขภาพแข็งแรง การมีหลักประกันสุขภาพทำให้เข้าถึงบริการสุขภาพที่ดีมีคุณภาพ เป็นความอยู่ดี
 มีสุขด้านสุขภาพ แต่มีเพียงร้อยละ 77.86 ที่รับรู้ว่าการมีอายุยืนมากกว่า 70 ปี เป็นความอยู่ดีมีสุข
 ด้านสุขภาพ

ตาราง 7 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการรับรู้ความอยู่ดีมีสุขด้านความรู้ (n = 131)

ความอยู่ดีมีสุข ด้านความรู้	ใช่		ไม่ใช่		ไม่แน่ใจ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ความสามารถในการปรับตัวในสังคมที่ เปลี่ยนแปลงได้	117	89.31	4	3.05	10	7.64
การศึกษาพัฒนาสติปัญญาทำให้คน สามารถคิดเป็นทำเป็น	122	93.13	4	3.05	5	3.82
การศึกษาทำให้คนอ่านออกเขียนได้ เป็นประโยชน์ในการดำเนินชีวิต	126	96.18	2	1.53	3	2.29
การได้รับโอกาสให้เข้าเรียนใน โรงเรียนจนเรียนจบภาคบังคับ	114	87.02	6	4.58	11	8.40
โอกาสในการได้รับการศึกษาต่อใน ระดับที่สูงขึ้น	101	77.10	9	6.87	21	16.03

จากตาราง 7 พบว่า กลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 96.18 รับรู้ว่า การศึกษาทำให้คนอ่านออกเขียนได้เป็นประโยชน์ในการดำเนินชีวิต และร้อยละ 93.13 รับรู้ว่า การศึกษาพัฒนาสติปัญญาทำให้คนสามารถคิดเป็นทำเป็น เป็นความอยู่ดีมีสุขด้านความรู้ แต่มีเพียง ร้อยละ 77.10 เท่านั้น ที่รับรู้ว่า โอกาสในการได้รับการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น เป็นความอยู่ดีมีสุขด้านความรู้

ตาราง 8 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการรับรู้ความอยู่ดีมีสุข ด้านชีวิตการทำงาน (n = 131)

ความอยู่ดีมีสุข ด้านชีวิตการทำงาน	ใช่		ไม่ใช่		ไม่แน่ใจ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
การมีอาชีพสุจริต มั่นคง มีงานทำตลอด	123	93.89	3	2.29	5	3.82
การมีความปลอดภัยในการทำงาน	118	90.08	6	4.58	7	5.34
การได้รับการดูแลช่วยเหลือจากกองทุนประกันสังคม เมื่อยามประสบอันตราย หรือเจ็บป่วยจากการทำงาน	110	83.97	6	4.58	15	11.45
การมีแรงงานที่มั่นคงทำให้มีรายได้อย่างต่อเนื่อง	118	90.08	2	1.52	11	8.40

จากตาราง 8 พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 90 - 93.89 รับรู้ว่า การมีความปลอดภัยในการทำงาน การมีแรงงานที่มั่นคงทำให้มีรายได้อย่างต่อเนื่อง และการมีอาชีพสุจริตมั่นคงมีงานทำตลอดเป็นความอยู่ดีมีสุขด้านชีวิตการทำงาน ส่วนการได้รับการดูแลช่วยเหลือจากกองทุนประกันสังคม เมื่อยามประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยจากการทำงาน กลุ่มตัวอย่างเพียง ร้อยละ 83.97 เท่านั้นที่รับรู้ว่า เป็นความอยู่ดีมีสุขด้านชีวิตการทำงาน

ตาราง 9 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการรับรู้ความอยู่ดีมีสุข ด้านรายได้ และการกระจายรายได้ (n = 131)

ความอยู่ดีมีสุข ด้านรายได้และการกระจายรายได้	ใช่		ไม่ใช่		ไม่แน่ใจ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
การมีฐานะความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ไม่มี ความยากจน	107	81.68	7	5.34	17	12.98
การมีรายได้เพียงพอต่อการจัดซื้อ อาหารและสินค้าอุปโภค บริโภคที่ จำเป็นต่อการเลี้ยงชีพ	121	92.37	3	2.29	7	5.34
การมีรายได้ที่พอเพียง ทำให้ไม่มี หนี้สิน	110	83.97	6	4.58	15	11.45
การกระจายรายได้ในกลุ่มต่าง ๆ ใน สังคมอย่างเท่าเทียม	107	81.68	5	3.82	19	14.50

จากตาราง 9 พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 92.37 รับรู้ว่า การมีรายได้เพียงพอต่อการจัดซื้ออาหารและสินค้าอุปโภคบริโภคที่จำเป็นต่อการเลี้ยงชีพ เป็นความอยู่ดีมีสุขด้านรายได้และการกระจายรายได้ และร้อยละ 81.68 – 83.97 ที่รับรู้ว่า การมีฐานะความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ไม่มี ความยากจน การกระจายรายได้ในกลุ่มต่าง ๆ ในสังคมอย่างเท่าเทียม และการมีรายได้ที่พอเพียง ทำให้ไม่มีหนี้สิน เป็นความอยู่ดีมีสุขด้านรายได้และการกระจายรายได้

ตาราง 10 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการรับรู้ความอยู่ดีมีสุข ด้านชีวิตครอบครัว (n = 131)

ความอยู่ดีมีสุขด้านชีวิตครอบครัว	ใช่		ไม่ใช่		ไม่แน่ใจ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ครอบครัวที่มีความรักและความอบอุ่น	124	94.65	2	1.53	5	3.82
ครอบครัวที่คนในครอบครัวมีสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน ไม่มีการทะเลาะเบาะแว้งกัน	119	90.84	2	1.53	10	7.63
การมีสัมพันธภาพที่ดีของคนในครอบครัว จะช่วยลดปัจจัยเสี่ยงของครอบครัวได้	118	90.08	3	2.29	10	7.63
ครอบครัวที่ทุกคนในครอบครัวสามารถหันหน้ามาปรึกษาหารือกัน และช่วยกันแก้ไขปัญหาได้	120	91.60	5	3.82	6	4.58
ครอบครัวที่พึ่งพาตนเองทางเศรษฐกิจได้ โดยมีรายรับมากกว่ารายจ่าย	102	77.86	10	7.63	19	14.51
ครอบครัวที่ไม่มีการหย่าร้าง	107	81.68	10	7.63	14	10.69

จากตาราง 10 พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 90 - 94.66 รับรู้ว่า การมีสัมพันธภาพที่ดีของคนในครอบครัวจะช่วยลดปัจจัยเสี่ยงของครอบครัวได้ ครอบครัวที่คนในครอบครัวมีสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน ไม่มีการทะเลาะเบาะแว้งกัน ครอบครัวที่ทุกคนในครอบครัวสามารถหันหน้ามาปรึกษาหารือกันและช่วยกันแก้ไขปัญหาได้ และครอบครัวที่มีความรักและความอบอุ่น เป็นความอยู่ดีมีสุขด้านชีวิตครอบครัว แต่มีเพียงร้อยละ 81.68 ที่รับรู้ว่าครอบครัวที่ไม่มีการหย่าร้าง และร้อยละ 77.86 ที่รับรู้ว่าครอบครัวที่พึ่งพาตนเองทางเศรษฐกิจได้ โดยมีรายรับมากกว่ารายจ่าย เป็นความอยู่ดีมีสุขด้านชีวิตครอบครัว

ตาราง 11 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการรับรู้ความอยู่ดีมีสุข ด้านสภาพแวดล้อมในการดำรงชีวิต (n = 131)

ความอยู่ดีมีสุข	ใช่		ไม่ใช่		ไม่แน่ใจ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
การมีบ้านและที่อยู่อาศัยที่มั่นคงของตนเอง	125	95.42	1	0.76	5	3.82
การได้รับบริการสาธารณสุขประเภทที่เพียงพอ	120	91.60	5	3.82	6	4.58
การได้รับความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน	119	90.84	3	2.29	9	6.87
ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน คือ การไม่มีโจรผู้ร้ายรบกวน	110	83.97	6	4.58	15	11.45
ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน จะเพิ่มขึ้น เมื่อไม่มีการใช้สารเสพติดในหมู่บ้าน/ชุมชน	120	91.60	6	4.58	5	3.82
การมีอนามัยสิ่งแวดล้อมที่ดี ไม่มีขยะและสิ่งปฏิกูล รบกวน	119	90.84	4	3.05	8	6.11
การมีทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ดีช่วยส่งเสริมคุณภาพการดำรงชีวิต	123	93.89	3	2.29	5	3.82
การกำจัดขยะที่ดีช่วยส่งเสริมให้เกิดสภาพแวดล้อมที่ดีได้	125	95.42	2	1.53	4	3.05

จากตาราง 11 พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 90.84 – 95.42 รับรู้เกี่ยวกับการมีบ้านและที่อยู่อาศัยที่มั่นคงของตนเอง การได้รับบริการสาธารณสุขประเภทที่เพียงพอ การได้รับความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินจะเพิ่มขึ้นเมื่อไม่มีการใช้สารเสพติดในหมู่บ้าน/ชุมชน การมีอนามัยสิ่งแวดล้อมที่ดีไม่มีขยะและสิ่งปฏิกูลรบกวน และการกำจัดขยะที่ดีช่วยส่งเสริมให้เกิดสภาพแวดล้อมที่ดีได้ เป็นความอยู่ดีมีสุขด้านสภาพแวดล้อมในการดำรงชีวิต และมีเพียงร้อยละ 83.97 ที่รับรู้ว่าการปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน คือการไม่มีโจรผู้ร้ายรบกวน เป็นความอยู่ดีมีสุขด้านสภาพแวดล้อมในการดำรงชีวิต

ตาราง 12 จำนวนและร้อยละของการรับรู้ความอยู่ดีมีสุข ด้านการบริหารจัดการที่ดีของรัฐ
จำแนกตามการรับรู้ (n = 131)

ความอยู่ดีมีสุข ด้านการบริหารจัดการที่ดีของรัฐ	ใช่		ไม่ใช่		ไม่แน่ใจ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
รัฐมีการดูแลคนในสังคมให้มีสิทธิใน การดำรงชีวิตอย่างเสมอภาค	100	76.34	6	4.58	25	19.08
รัฐมีการดูแลคนในสังคมให้มีการ ดำเนินชีวิตอย่างมีเสรีภาพภายใต้กรอบ ของกฎหมาย	117	89.32	1	0.76	13	9.92
การไปใช้สิทธิในการเลือกตั้ง	120	91.60	2	1.53	9	6.87
การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ ทรัพยากรในการพัฒนาหมู่บ้าน/ชุมชน	123	93.89	2	1.53	6	4.58
การมีโอกาสเข้าร่วมตรวจสอบต่อร่าง รัฐธรรมนูญฉบับ 2550	88	67.17	5	3.82	38	29.01
การมีสัมพันธภาพที่ดีต่อกันระหว่าง ข้าราชการกับประชาชน	116	88.55	2	1.53	13	9.92

จากตาราง 12 พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 93.89 รับรู้ว่าการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการทรัพยากรในการพัฒนาหมู่บ้าน/ชุมชน และร้อยละ 91.60 รับรู้ว่าการไปใช้สิทธิในการเลือกตั้ง เป็นความอยู่ดีมีสุขด้านการบริหารจัดการที่ดีของรัฐ แต่มีเพียง ร้อยละ 67.17 เท่านั้น ที่รับรู้ว่าการมีโอกาสเข้าร่วมตรวจสอบต่อร่างรัฐธรรมนูญฉบับ 2550 เป็นความอยู่ดีมีสุขด้านการบริหารจัดการที่ดีของรัฐ

ส่วนที่ 3 ข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม

จากการสนทนากลุ่มในกลุ่มประชาชนทั่วไป จำนวน 15 คน เป็นชาย 3 คน เป็นหญิง 12 คน ใช้เวลาในการสนทนากลุ่ม ประมาณ 2 ชั่วโมง 30 นาที และกลุ่มแกนนำชุมชน จำนวน 9 คน เป็นชาย 8 คน เป็นหญิง 1 คน ใช้เวลาในการสนทนากลุ่ม ประมาณ 2 ชั่วโมง ผู้เข้าร่วมสนทนา มีส่วนร่วมและมีความเป็นกันเองตลอดการสนทนา ซึ่งสรุปผลได้ดังนี้

1. ด้านสุขภาพ ผู้เข้าร่วมสนทนาส่วนใหญ่ให้ความเห็นว่า คนในชุมชนจะอยู่ดีมีสุข ได้จะต้องมีสุขภาพแข็งแรง ไม่เจ็บไม่ไข้ ไม่มีความเครียด ไม่มีโรคประจำตัว ดังคำสนทนาที่กล่าวว่า “สุขภาพแข็งแรงก็อยู่ดีมีสุข” และ “ไม่เครียดก็มีความสุข”

2. ด้านความรู้ ผู้เข้าร่วมสนทนาให้ความเห็นว่า การส่งเสริมให้บุตรหลานมีการศึกษา จะช่วยให้เกิดการพัฒนาหมู่บ้านขึ้น ดังคำสนทนาที่กล่าวว่า “...ให้ลูกหลานมีการศึกษา...ให้ไปเรียนสูง ๆ รั้มาก ก็จะกลับมาช่วยพัฒนาหมู่บ้าน...” และ “คนต้องมีความรู้ ต้องสร้างคนให้มีความรู้ มีความรู้จะสามารถทำอะไรได้ง่าย เพราะเป็นเครื่องมือทำให้สร้างปัญญา”

3. ด้านชีวิตการทำงาน ผู้เข้าร่วมสนทนาให้ความเห็นถึงความอยู่ดีมีสุขด้านชีวิตการทำงาน โดยเน้น การฝึกอาชีพให้คนว่างงาน ให้คนในชุมชนมีการงานที่มั่นคง โดยกล่าวว่า “จัดอบรมหางาน ฝึกงาน ฝึกอาชีพ ฝึกอาชีพให้กับเด็กน้อยที่ไม่มีงานให้กับคนว่างงาน สร้างงาน สร้างอาชีพให้คนไม่ว่างงาน ...” และ “...มีการงานที่มั่นคง จะได้ส่งเม็ดเงินเข้ามาในชุมชน”

4. ด้านรายได้และการกระจายรายได้ ผู้เข้าร่วมสนทนาส่วนใหญ่ให้ความเห็นว่า ความอยู่ดีมีสุขต้องมีรายได้ ไม่มีหนี้สิน มีการประหยัดเก็บออม โดยกล่าวว่า “...ถ้าจะให้สุขแท้ ๆ ก็อย่ามีหนี้สินกับใครเขา” และ “ไม่มีหนี้สินครับ ... ไม่มีค่าใช้จ่ายอะไรเลย อันนี้แหละครับคือความอยู่ดีมีสุข”

5. ด้านชีวิตครอบครัว ผู้เข้าร่วมสนทนาให้ความเห็นถึงลักษณะชีวิตครอบครัวที่ทำให้เกิดความอยู่ดีมีสุขว่าจะต้องไม่มีการทะเลาะเบาะแว้งในครัวเรือน ไม่เสพสิ่งเสพติด เช่น บุหรี่ สุรา เวลาเจ็บป่วยสามารถพึ่งพาอาศัยกัน มีความเข้าใจกัน มีความเอื้อเฟื้อต่อกัน โดยกล่าวว่า “...การไม่ทะเลาะเบาะแว้งในครัวเรือน ผัวไม่กินเหล้า เมียไม่สูบบุหรี่ นี่ก็ถือว่ามีความสุข” และ “การอยู่ดีมีสุข ก็คือ ครอบครัวไม่ทะเลาะเบาะแว้ง ในสังคมก็ชุมชน ไม่มีทะเลาะเบาะแว้งกัน ก็คืออยู่ดีมีสุข...”

6. ด้านสภาพแวดล้อมในการดำรงชีวิต ผู้เข้าร่วมสนทนาให้ความเห็นถึงลักษณะการใช้ชีวิตอย่างพอเพียง โดยกล่าวว่า “...อยู่แบบสมถะ อยู่แบบพอเพียง ปลูกผักปลูกอะไรกินกันยังมีนะ” และ “...รอบ ๆ บริเวณหมู่บ้านเราก็มีแต่ความอุดมสมบูรณ์ มีผัก มีปลา ก้อเก็บผัก หักพื้มาได้ ไม่มีค่าใช้จ่ายอะไรเลย อันนี้แหละครับคือความอยู่ดีมีสุข”

7. ด้านการบริหารจัดการที่ดีของภาครัฐ ผู้เข้าร่วมสนทนาได้ให้ความเห็นไว้เกี่ยวกับการตลาดให้กับชุมชน การจัดการที่ดีให้กับประชาชน โดยกล่าวไว้ว่า “...อยากให้หน่วยงานรัฐ เข้ามาช่วยในเรื่องตลาด ชุมชนได้มีงานทำ ก็มีรายได้ คือว่า ตลาด..” และ “...แต่ก่อนหอมพิน ค่าดี ๆ ก็ไม่ยอมไป แต่เดี๋ยวนี้ หอมพินพูดเพราะๆ ก็ยอมไปหา ไปปรึกษา เป็นส่วนประกอบ พอเราป่วย พอเรากล้าไปหาหอมเราก็หายป่วย ก็ทำให้เรามีความสุข..”

8. ด้านอื่นๆ พบว่า ผู้เข้าร่วมสนทนาได้ให้ความเห็นถึงความสามัคคีในหมู่บ้าน การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในการทำกิจกรรมร่วมกันในหมู่บ้าน โดยกล่าวว่า “...ทุกคนร่วมมือกัน การมีส่วนร่วม ก็บอกว่า สมมติว่ามีอะไรที่สมมติว่ามีงานบุญ ในงานบ้าน มีงานในหมู่บ้าน ก็ให้ร่วมมือช่วยกันออกความคิด มีอะไรก็มาปรึกษาหารือ ช่วยกันหมู่บ้าน สามัคคีขึ้นมา ก็เกิดสุขทางใจ พอเอ็งเอื้อเพื่อต่อกัน อย่างเคยบั้งตุงใส่กันยังกันนี้ ก็หมด เขาก็ดีเราก็ยิ้ม เรามีความสุข”

9. ในส่วนของแนวทางการทำให้เกิดความอยู่ดีมีสุขในชุมชนนั้น ผู้เข้าร่วมสนทนาได้ให้ความเห็นไว้ว่า จะต้องมีการส่งเสริมให้มีการออกกำลังกายเพื่อให้มีสุขภาพแข็งแรง ต้องมีความขยันประหยัด รวมทั้งการจัดอบรมฝึกอาชีพให้กับผู้ที่ว่างงาน ส่งเสริมให้ทุกคนมีคุณธรรม โดยมีหลักยึดเหนี่ยวจิตใจ ก่อให้เกิดศรัทธาของชุมชน โดยใช้ศาสนา หรือผู้นำเช่นปราชญ์ชาวบ้านเพื่อก่อให้เกิดความสามัคคี